

«شهروند» در گفت‌وگو با کارشناسان و مسئولان بررسی می‌کند

زیرمیز برخی پزشکان چه خبر است؟!

[حمیدرضا خالدي] زیرمیزی گرفتن پزشکان محدود به تعداد معدودی از پزشکان می‌شود، سخنگوی سازمان تعزیرات حکومتی اعلام کرده که طی ۴ ماه گذشته به ۵۱۹ پرونده که منجر به جریمه ۱۷ میلیارد و ۳۸۱ میلیون ریالی پزشکان متخلف گردیده رسیدگی شده‌است!

در سال‌های اخیر، به دلیل آنکه برخی پزشکان، تعرفه‌های تعیین شده از سوی دولت را واقعی و متناسب با نرخ تورم نمی‌دانند یا به دلیل انحصاری که در رشته تخصصی‌شان به دلیل کمبود پزشک ایجاد شده، اقدام به دریافت زیرمیزی از بیماران می‌کنند و در این میان، بیماران که در شرایط اضطراری و به ناچار مجبور به پرداخت دستمزد جداگانه به پزشک می‌شوند، متحمل هزینه‌های بسیار زیادی می‌شوند.

چندی پیش بود که رئیس اداره نظارت بر درمان وزارت بهداشت در اظهاراتی بیان کرد که در ۶ ماهه اول سال جاری تعداد ۷۰۰ پرونده اضافه دریافتی پزشکان، به تعزیرات حکومتی ارجاع شده است. پیش از آن نیز خبرهای متعددی از برخورد با پزشکان زیرمیزی‌بگیر منتشر شده بود. افرادی که سوگند پزشکی خود را فراموش کرده و از لباس‌شان سوءاستفاده می‌کنند. این در حالی است که پزشکان همواره در جامعه ایران مورد احترام بوده و هستند. اما برخی پزشکان با رفتارهایی از این دست، باعث بدنامی کل جامعه پزشکی شده‌اند.

گرچه زیرمیزی قدمتی دارد به اندازه ده‌ها سال! کم‌اینکه به عنوان مثال قاضی‌زاده هاشمی، وزیر اسبق بهداشت، در همین باره گفته بود: «برخی می‌گویند چرا زیرمیزی اتفاق می‌افتد، خوب وقتی شما هزینه تمام شده خدمات را حساب نمی‌کنید، یک سود منطقی هم در نظر نمی‌گیرید، معلوم است که در ارائه خدمت یا کم‌فروشی می‌شود یا در آن تقلب می‌آید یا فساد به راه می‌افتد.» حیدری، مدیر اسبق دفتر اعتباربخشی بیمارستان‌ها، در این باره می‌گوید: «ریشه تخلف در حرفه پزشکی، در تعرفه‌های غیرواقعی است که با هزینه‌های واقعی مطابقت ندارند. به عبارت دیگر، اگر شرکت‌های بیمه پوشش تعرفه‌ها را افزایش دهند، جامعه پزشکی هم با توجه به تعرفه‌های واقعی، بهترین و باکیفیت‌ترین خدمات را ارائه خواهد داد.»

با این حال به نظر می‌رسد موضوع به اندازه‌های حائزاهمیت بوده است که حتی دستگاه قضا را نیز وادار به واکنش کند. در این خصوص یکشنبه ۱۸ شهریورماه سال گذشته، معاون دادستان کل کشور در نامه‌ای خطاب به رئیس سازمان امور مالیاتی خواستار رسیدگی جدی و فوری به موضوع دریافت هزینه‌ها به‌روشنی غیرقانونی و فرار مالیاتی توسط برخی پزشکان و مراکز تصویربرداری شد.

واژه پرطمطراق

اما شاید قبیل از هر چیزی بدین باشد که نگاهی داشته باشیم به معنای لغوی زیرمیزی. «زیرمیزی» یا همان رشوه به مبلغی گفته می‌شود که در معاملات خارج از چارچوب قانون و مخفیانه پرداخت می‌شود. این مبلغ یا با رضایت طرفین پرداخت می‌شود یا با اکراره و اضطراب.

اثر تخریبی جرم‌هایی مثل زیرمیزی (رشوه) بسیار عمیق است. رشوه از جرائم عمومی است که تعقیب آن نیاز به شکایت شاکی خصوصی ندارد. دو طرف این جرم، «راشی» یعنی رشوه‌دهنده و مرتشی یعنی «رشوه‌گیرنده» نام دارند. تحقق رشوه منوط است به قبول کردن مستقیم یا غیرمستقیم و چه، مال، سند پرداخت وجه (مانند چک، سفته و حواله) یا تسلیس مال و نیز انجام معامله صوری با مبلغ غیرواقعی از سوی کارمند دولت برای انجام دادن یا انجام ندادن کاری، خواه آن کار جزء وظایف آن کارمند باشد یا نباشد.

هشدار آقای وزیر

با این حال به نظر می‌رسد با ابعاد جاری قدیمی زیرمیزی پزشکان به همین جا ختم نشود. کم‌اینکه چند روز قبل حتی وزیر بهداشت بار دیگر نسبت به این پدیده به پزشکان متخلف هشدار داد و گفت: «با هرگونه دریافت خارج از عرف و تعرفه توسط پزشکان برخورد می‌شود.»

بهرام عین‌اللهی پیش از این هم خطاب به انجمن‌های پزشکی با تأکید بر این‌که نرخ تعرفه و زیرمیزی پزشکی تنها از مسیر شورای عالی بیمه باید انجام شود، گفته بود: «هرگونه تعرفه‌گذاری خارج از مسیر شورای عالی بیمه، غیرقانونی است.»

سازمان نظام پزشکی نیز چندی قبل از طراحی سامانه‌ای برای برخورد غیرمستقیم با دریافت زیرمیزی از سوی پزشکان خبر داده بود. محمد رئیس‌زاده، رئیس سازمان نظام پزشکی که در کمیسیون ماده ۱۱ و نظارت بر درمان دانشگاه‌ها عضو است در این خصوص می‌گوید: اگر پرونده‌ای در این زمینه به‌دست ما برسد، با آن شدیداً و در اسرع وقت برخورد می‌کنیم.

وی در گفت‌وگو با «شهروند» گفت: بخشی از این پدیده به وضعیت معیشتی و تعرفه‌های پایین پزشکان بر می‌گردد که اصلاً تکافوی زندگی آنها را نمی‌دهد. بنابراین برخی از آنها با این روش‌های ناصواب می‌خواهند به درآمد بیشتری برسند. به بیانی واقعیت این است که درصد نه چندان قابل توجهی از همکاران از روی زیاده‌خواهی به این اقدامات دست می‌زنند گرچه این رفتار به هیچ وجه قابل قبول نیست و باید جلوی آن گرفته شود و مانیز به‌جدا با آن برخورد می‌کنیم.»

اما برخورد با پدیده زیرمیزی چندان هم کار ساده‌ای نیست. کم‌اینکه به گفته رئیس‌زاده، بیماران که شخصاً زیرمیزی می‌دهند، عمدتاً نسبت به اعلام گزارش این کار به نهادهای نظارتی امتناع می‌کنند. وی گفته است: «برای همین راه‌حل‌های پیچیده‌ای برای این پدیده مبهم نیاز است، اما در حال طراحی سامانه‌ای برای رفع این موضوع هستیم. اگر کسی از زیرمیزی گله‌مند است، باید بداند عامل وقوع زیرمیزی، جامعه پزشکی نیست. عامل آن بیمه‌ها و افرادی هستند که تعرفه جامعه پزشکی را طی سال‌های اخیر پایین و غیرواقعی نگه داشته‌اند.»

از کمبود پزشک تا تشدید زیرمیزی

گذشته از این، برخی کارشناسان معتقدند نوبت‌های چندماهه پزشکان، ویزیت‌های چندنفره بیماران و حتی زیرمیزی گرفتن منشی پزشک، همگی ممکن است از یک «محدودیت خاص» سرچشمه گرفته باشند. عابد فتاحی، عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، این محدودیت را اینگونه توصیف می‌کند: «در شهرهایی که تنها یک متخصص و جراح داریم، این قبیل دریافت‌های غیرمتعارف وجود دارد.» یکی از پزشکان قلب و عروق مشهد معتقد است: «بسیاری از متخصصان برای کسب درآمد بیشتر وارد حوزه عمل‌های زیبایی شده‌اند و در نهایت کمبود متخصص در دیگر شاخه‌ها، موجب هجوم بیماران به اندک پزشکان متخصص دیگر می‌شود که این امر زمینه دریافت زیرمیزی را فراهم می‌کند.» به عبارت دیگر بیش از آنکه مسائل معیشتی مطرح باشد، این کمبود پزشک است که زمینه را برای دریافت زیرمیزی فراهم می‌کند. طی ۱۰ سال اخیر همواره راکهار مسئولان جامعه پزشکی برای کنترل زیرمیزی، افزایش تعرفه‌ها بوده است، اما شواهد نشان می‌دهد که این معضل همچنان باقی‌مانده و باعث آسیب به مردم و جامعه پزشکی کشور می‌شود. به نظر می‌رسد تا وقتی که کمبود پزشک برطرف نشود، امکان مقابله با زیرمیزی نیز سخت باشد.

تشدید برخوردها

در آخرین اظهار نظر در این زمینه سخنگوی سازمان تعزیرات حکومتی از رسیدگی فوری به ۵۱۹ پرونده در چهار ماهه منجر به جریمه ۱۷ میلیارد و ۳۸۱ میلیون ریالی پزشکان شده است، خبر داد. محمدعلی اسفغانی درباره دریافت زیرمیزی از بیماران توسط برخی پزشکان، گفت: «در دریافت وجه اضافه بر تعرفه در هر صنفی تخلف است و برخی از پزشکان تحت عناوین مختلف اقدام به اضافه دریافتی از بیماران می‌کنند که تخلف است و با اولویت بررسی می‌شود.» وی در این زمینه و در گفت‌وگو با «شهروند» با ذکر اینکه گروکشی از بیمار در زمانی که نیازمند دریافت خدمات پزشکی است و مجبور کردن به پرداخت پول اضافه، سکه، ارز یا موارد مشابه، تخلفی محرز محسوب می‌شود، گفت: «در صورت تشکیل پرونده از سوی برخی متولیان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ سازمان تعزیرات حکومتی برای کمک به مردم و جلوگیری از تضییع حق سلامت عمومی با جدیت برخورد می‌کند.» اما شیوه رصد و کشف تخلفات زیرمیزی پزشکان چگونه است؟ سؤالی که اسفغانی در پاسخ به آن می‌گوید: «همکاران ما در سازمان تعزیرات حکومتی به‌صورت سرزده به یک سری از مطب‌ها، بیمارستان‌ها و مراکز درمانی می‌روند و هم با مراجعه کنندگان صحبت می‌کنند و هم مدارک مالی و تعرفه‌های آنها را چک می‌کنند و در صورت مشاهده هرگونه تخلفی موضوع را گزارش می‌دهیم و پرونده را به کمیسیون ماده ۱۱ می‌فرستیم تا بررسی شود.» وی در مورد ریشه‌های زیرمیزی گرفتن برخی پزشکان نیز می‌گوید: «همانطور که حتما شنیده‌اید، اکثر آنها مدعی‌اند که تعرفه‌های پزشکی آنها تکافی نیازهای‌شان را نمی‌دهد. بنابراین برای همین گهگاهی رو به چنین اقداماتی می‌آورند.» با این حال همچنان یک سؤال باقی است. اینکه جریمه چنین تخلفاتی چه خواهد بود؟ سؤالی که اسفغانی در پاسخ به آن می‌گوید: «بستگی دارد... مثلاً اگر نخستین بار باشد که پزشکی چنین تخلفی را انجام داده باشد، جریمه نقدی می‌شود، ولی در صورت تکرار، مطب وی پلمپ یا حتی ممکن است جواز کاری وی باطل شود. در این میان گرچه آمار و ارقام از سازمان با دانشگاه‌های علوم پزشکی برای برخورد با پدیده زیرمیزی نیز می‌گوید: «ارتباط خوبی با این نهاد‌های دانشگاهی داریم. یعنی اگر به گزارش از تخلفی در مورد زیرمیزی پزشکان برخورد کنیم در صورت لزوم با آنها نیز مشورت خواهیم کرد.»

لزوم توجه به نیازهای اولیه پزشکان

یکی از پزشکان نام‌آشنای متخصص مغز و اعصاب در مورد ریشه‌های بروز تخلفاتی مانند زیرمیزی در بین پزشکان می‌گوید: «واقعیت این است که حقوق معنوی حرفه‌های مختلف سال‌هاست که مورد بی‌مهری قرار می‌گیرد. نیروهای درمانی و به‌خصوص پزشکان مانند نیروهای خدوم نیروی انتظامی که حافظ امنیت شهروندان هستند، آنها نیز حافظ سلامت جامعه هستند. بنابراین این‌که بخواهیم با تصمیم حرکت اشتباهی سری از پزشکان بخواهیم همه این طیف را زیر سؤال ببریم، اصلاً نمی‌تواند منطقی باشد. چون آنها مانند راننده و مخرج جامعه هستند.»

این پزشک‌ها می‌خواهند نامی از وی برده نشود، تصریح می‌کند: «در جایی که تعرفه‌ها و حقوق‌های پزشکان به شکل معناداری پایین است، مسلم است که پزشک مغز و اعصاب به فکر این بیفتد که از راه‌های دیگر به دنبال تأمین آینده خود باشد. در واقع ابتدا باید نیازهای اولیه پزشکان را برآورده کرد و بعد، از آنها انتظار داشت که همه هم‌وغم خود را برای درمان بیماران صرف کنند.» این متخصص مغز و اعصاب البته تأکید می‌کند: «البته منظور من این نیست که بخواهیم تخلفات پزشکی مانند زیرمیزی را توجیه کنیم چرا که بخشی از تخلفات معروف به زیرمیزی همکاران به زیاده‌خواهی برخی از آنها برمی‌گردد؛ ولی پزشک هم مانند همه افسار جامعه ممکن است خطا کند و بلغزد، ولی تعداد این افراد کم است و نباید قداست این حرفه را با تخطی گروه اندکی که دست به چنین تخلفاتی می‌زنند، لکه‌دار کرد.» می‌گویند بعضی از مسائل کم آنها نیز زیاد است. درست مانند همین زیرمیزی گرفتن پزشکان که سال‌هاست در مورد آن نوشته و گفته شده است. موضوعی که گرچه گفته می‌شود، مقدار آن کم است و اندک و نباید ملاکی باشد برای زیر سؤال بردن همه پزشکان و قداست حرفه پزشکی، اما به هر حال از آنجایی که مستقیماً با سلامت جامعه و جان شهروندان ارتباط تنگاتنگی دارد، باید کاملاً زیر ذره‌بین نهادهای نظارتی باشد. در این میان گرچه آمار و ارقام و گزارش‌های نهادهای متولی در برخورد با پرونده‌های تخلفات پزشکی می‌تواند تأکیدی باشد بر عزم جزم متولیان برای برخورد با فساد در هر دستگاهی، اما باز هم به نظر می‌رسد نهادهای نظارتی نیازمند تجدیدنظر در رویه‌های رایج رصد عملکرد پزشکان هستند تا بتوانند از پس قانون‌گریزی برخی از پزشکان متخلف برآیند. گرچه نباید از خدمات اکثریت جامعه پزشکی که با پاک‌دستی به سوگند بقراط خود پایبندند، غافل ماند.

اخبار جامعه

مجلس با کاهش ساعت کار زنان به ۲۰ ساعت در هفته مخالفت کرد

نمایندگان مجلس شورای اسلامی با پیشنهاد کاهش ساعت کارکنان زن دستگاه‌های اجرایی به ۲۰ ساعت در هفته مخالفت کردند. حجت‌الاسلام سیدمحمدرضا میرتاج‌الدینی درباره رسیدگی به جزئیات لایحه اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری موسوم به افزایش تعطیلی آخر هفته با ارائه پیشنهاد اصلاح جزئی در مورد این لایحه گفت: «در راستای حمایت از قانون خانواده و جوانی جمعیت و با موافقت برخی از نمایندگان زن مجلس پیشنهاد می‌دهم که این حکم در خصوص کارمندان زن متاهل به یک دوم و حداکثر ۲۰ ساعت تبدیل شود و این افراد بتوانند در شرایط خاص و در مواردی که احساس می‌کنند برای حضور در خانه و رسیدگی به فرزندان نیاز دارند، با حفظ کارمندی خود، در یک دوره‌ای درخواست کنند که حدود ۲۰ ساعت اجازه داشته باشند در اداره و محل کار خود حاضر نشوند.» محسن زنگنه در مخالفت با این پیشنهاد تأکید کرد: «از دوستان می‌خواهم که نسبت به اصل ماده رأی ندهند، چرا که این کاهش ساعات کاری با توجه به اینکه پیشنهاد دولت ۴۲.۵ ساعت است و ما به ۴۰ ساعت کاهش دادیم، بار مالی دارد و بخش خصوصی به شدت مخالف این پیشنهاد است، یعنی در سال چشم تولید در حال افزایش هزینه‌های بخش خصوصی هستیم. این قانون دقیقاً مخالف شعار سال است و تمام تولیدکنندگان و کارآفرینان با بخش‌هایی از آن مخالفند.»

ا سخنگوی سازمان تعزیرات حکومتی؛ اگر نخستین بار باشد که پزشکی چنین تخلفی را انجام داده باشد، جریمه نقدی می‌شود، ولی در صورت تکرار، مطب وی پلمپ یا حتی ممکن است جواز کاری وی باطل شود

اعطای «سهام» به فرزندان و به نام آنها

به گفته دبیر ستاد ملی جمعیت دستاوردهای اجرای قانون جوانی جمعیت، به‌ازای تولد هر نوزاد از سال ۱۴۰۰ اعطای سهام بورس را باید می‌داشتیم، البته این برای والدین نیست، بلکه به اسم خود فرزند است که از زمان تولد صاحب این سهم می‌شود و سهامش باقی می‌ماند تا به سن قانونی برسد، پس از آن، اداره سهم به عهده خود فرزند می‌شود که از سال ۱۴۰۰ با مبلغ یک میلیون تومان شروع و هر سال ۵۰۰ هزار تومان به آن اضافه شده است. شکیبیا محبی‌نبار با اشاره به اینکه ۶۵۷ هزار ۶۴۷ نفر نیز ثبت نام کرده‌اند، گفت: «مرخصی زایمان که از ۶ ماه به ۹ ماه ارتقا یافته بود، به صورت کامل اجرایی شده است. بسته تغذیه و بهداشتی رایگان نیز با همت وزارت رفاه و وزارت بهداشت تعریف شده و کالا برگ ۶۰۰ هزار تومان شد که علاوه بر کمک‌های وزارت رفاه نیز دهک‌های یک تا پنج از این حمایت برخوردار شدند.»

خطر پلاسما فروشی در بخش خصوصی

به گفته مدیرعامل سازمان انتقال خون، سال گذشته بیش از ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار اهدای خون در کشور داشتیم و برای اولین بار به شاخص اهدای ۲۷.۳ در هزار دست یافتیم. همچنین برای اولین بار تأمین نیاز مراکز درمانی به خون و فرآورده‌های خونی از میانگین کشوری ۹۰ درصد به رقم ۱۰۰ درصد رسید. مصطفی جمالی گفت: «تهیه پلاسما به روش پلاسما فزوس توسط بخش خصوصی با پرداخت پول، ضمن به خطر انداختن سلامت اهداکنندگان پلاسما و سلامت بیمار مصرف‌کننده داروهای مشتق از پلاسما، خطر کاهش حس نودوستی و اهدای داوطلبانه خون را در پی خواهد داشت و به نوعی استمرار طبقات مستضعف جامعه را نیز در پی خواهد داشت.» به گفته جمالی با پیرشدن جمعیت و کاهش فرزندآوری احتمال کمبود خون و فرآورده‌های خونی نیز در سالیانه‌آتی جدی است.

نرخ پیشنهادی پلیس در مورد جرایم رانندگی با نرخ دولت تفاوت دارد

رئیس پلیس راهور فراجا درباره میزان دقیق نرخ جرایم رانندگی گفت: «باید منتظر ابلاغ دولت باشیم و نرخ پیشنهادی پلیس و دولت تفاوت‌هایی دارد که در شرف تصویب است.» سردار رسید تیمور حسینی گفت: «در مورد افزایش جرایم کم‌اگان منتظر هستیم از طرف دولت نرخ جدید ابلاغ و اعلام شود؛ «نمی‌توان فعلاً چیزی گفت، باید منتظر ابلاغ دولت باشیم و نرخ پیشنهادی پلیس و دولت تفاوت‌هایی دارد که در شرف تصویب است.» او درباره زمان اجرایی شدن نرخ افزایش نرخ جرایم رانندگی گفت: «در ابلاغ جرایم بیش از یک ماه است که تأخیر ایجاد شده و بنا بود از ۲۰ فروردین ماه توسط دولت موضوع ابلاغ شود که هنوز نشده و همچنان منتظر ابلاغ توسط دولت هستیم.»

استفاده از امکانات نیروهای مسلح برای اشتغال جوانان

مشاور عالی فرمانده قرارگاه مرکزی مهارت‌آموزی کارکنان وظیفه نیروهای مسلح گفت: «نیروهای مسلح بخشی از امکانات و تجهیزات خود را برای مهارت‌آموزی پای کار آورده تا دغدغه اشتغال جوانان رفع شود.» به گفته سردار موسی کمالی، در برخی سازمان‌ها کارگاه‌های خوبی ایجاد شده و امید است روز به روز شاهد افزایش کیفیت مهارت‌آموزی به کارکنان و وظیفه نیروهای مسلح باشیم.

واریز مستمري فوق العاده به حساب مددجویان

سيل زده سيستان و بلوچستان

معاون حمایت و سلامت خانواده کمیته امداد آواریز مستمري فوق العاده به حساب مددجویان سیل زده در استان سیستان و بلوچستان خبر داد. حسین خدرویی گفت: «در پی وقوع سیل در چند شهرستان استان سیستان و بلوچستان و بروز خسارت مالی به تعدادی از مددجویان، مستمري فوق العاده به حساب خانواده‌های سیل‌زده این استان واریز شد.» و افزود: «این مستمري فوق العاده معادل یک ماه مستمري متناسب با تعداد اعضای خانوار مددجو است که به حساب سرپرستان خانوار واریز شد.» معاون حمایت و سلامت خانواده کمیته امداد تأکید کرد: «این مستمري فوق العاده به ۱۳ هزار و ۳۲ خانوار سیل زده در شهرستان‌های جنوبی استان سیستان و بلوچستان که بیشترین خسارات را متحمل شده بودند، تعلق گرفت.»

عکس نوشت

قنات در سرزمین قنوت و قناعت - استان یزد